

Іваськів Тамара
студентка групи ПК-21
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Гарматій Наталія
кандидат економічних наук
доцент кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Ivaskiv Tamara
student of PK-21 group
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Harmatiy Nataliya
Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of Economic Cybernetics
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

**ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ АТКБ
“ПРИВАТБАНК” ІНСТРУМЕНТАРИЄМ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
STUDY OF THE DYNAMICS OF ACTIVITY OF THE FINANCIAL INSTITUTION OF
JSCB “PRIVATBANK” BY MATHEMATICAL MODELING TOOLS**

Банківська галузь є найбільшою складовою українського фінансового ринку, і її активи складають основну частку активів усіх фінансових установ.

Фінансова діяльність банків - це накопичення ресурсів та управління цими ресурсами за допомогою розрахункових, посередницьких, кредитних та інших фінансових операцій. Сучасні банки надають клієнтам широкий спектр послуг, беручи участь у різних фінансових операціях, забезпечуючи тим самим професійне виконання своїх функцій.

Фінансові установи, які прагнуть продовжувати діяльність, перемагати конкурентів та підтримувати високий рівень прибутковості, повинні своєчасно отримувати вичерпну інформацію про кількість партнерів та конкурентів на фінансовому ринку та про те, які фактори впливають на їх динаміку ефективності. Маючи цю інформацію, керівництво фінансової установи зможе приймати своєчасні та адекватні рішення щодо економічної безпеки фінансової установи та заздалегідь планувати необхідні фінансові, матеріальні, трудові та часові ресурси.

За активами ПриватБанк є найбільшим банком в Україні та лідером на українському ринку роздрібних банківських послуг. Корпоративними клієнтами банківських послуг є переважно малі та середні підприємства. У той же час великі фінансові та промислові компанії забезпечують значну частину споживання банківських продуктів. Приділіть особливу увагу сервісним компаніям-мережевим компаніям, які мають широку мережу структурних підрозділів. Галузеві характеристики клієнтської бази банку свідчать про те, що більшість із них - це підприємства, в основному які займаються торгівлею та комерційною діяльністю. Значну частину клієнтів компанії складають компанії харчової, транспортної, сільськогосподарської та будівельної галузей

Для визначення динаміки діяльності АТКБ “ПриватБанку” проведено дослідження фінансових показників за абсолютними характеристиками показників за період 2016-2019 років:

Таблиця 1

Фінансові чинники банківської установи АТ КБ «Приватбанк»

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб	15 253	28 318	36 785	10 626
Строкові депозити юридичних осіб	14 677	12 798	11 422	39 822

1. Абсолютний приріст – характеризує швидкість динаміки.

Базовий абсолютний приріст

$$\delta^t /_0 = Q_t - Q_0(1)$$

Таблиця 2

Розрахункова значення досліджуваних фінансових показників

Поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб	Строкові депозити юридичних осіб
Базовий темп зростання	Базовий темп зростання
0,70	2,71

Базовий абсолютний приріст поточних рахунків/рахунків до запитання юридичних осіб за досліджуваний період 2016-2019рр. становить -4627 млн. грн, оскільки він є від'ємним, то з наведених результатів можна зробити висновок, що поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб спадають. Тому це є негативним показником для банку.

Базовий абсолютний приріст строкових депозитів юридичних осіб за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 25 145 млн. грн. Оскільки цей показник додатний, то депозити мають тенденцію збільшуватись, що також вказує на позитивний розвиток банку.

Ланцюговий абсолютний приріст:

$$\delta^t /_{t-1} = Q_t - Q_{t-1}(2)$$

Абсолютний ланцюговий приріст по фінансовому чиннику «поточні рахунки /поточні рахунки до запитання юридичних осіб» за період 2018/2019 роки становлять – 26152 тис.грн, що вказує на зменшення показника за цей період, тобто негативну динаміку. Якщо розглядати дані за 2017/2018 роки, то абсолютний ланцюговий приріст по цьому ж фінансовому чиннику становить 8467 тис.грн, що вказує на збільшення показника за цей період, тобто позитивну динаміку. За період 2016/2017 роки, абсолютний ланцюговий приріст по цьому ж фінансовому чиннику дорівнює 13 065 тис.грн, що вказує на збільшення показника за цей період, тобто позитивну динаміку. Абсолютний ланцюговий приріст по фінансовому чиннику «строкові депозити юридичних осіб» за період 2018/2019 роки становлять 28400 тис.грн, що вказує на збільшення показника за цей період, тобто позитивну динаміку. Якщо розглядати дані за 2017/2018 роки, то абсолютний ланцюговий приріст становить -1376, що вказує на зменшення показник, тобто негативну динаміку. За період 2016/2017 роки, абсолютний ланцюговий приріст становить -1879 тис.грн, що вказує на зниження показника, негативну динаміку.

Абсолютний ланцюговий приріст показує чітку динаміку зменшення строкових депозитів юридичних осіб, та збільшення поточних рахунків/рахунків до запитання юридичних осіб.

2. Темп зростання – характеризує інтенсивність динаміки.

Базовий темп зростання

$$\beta^t /_0 = \frac{Q_t}{Q_0}(3)$$

Розрахункова значення досліджуваних фінансових показників

Поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб	Строкові депозити юридичних осіб
Базовий темп зростання	Базовий темп зростання
0,70	2,71

Коефіцієнт темпу зростання поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 0,70, що вказує на позитивний розвиток, адже сума рахунків банку зростає.

Коефіцієнт темпу зростання строкові депозити юридичних осіб за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 2,37, що також вказує на розвиток банку, адже кількість збільшуються.

Ланцюговий темп зростання

$$\beta_{t/t-1} = \frac{Q_t}{Q_{t-1}}(4)$$

Ланцюговий темп зростання по фінансовому чиннику «поточні юридичні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб» за період 2018/2019 роки становить 0,29, що вказує на збільшення показника, позитивну динаміку. Якщо розглядати ланцюговий темп зростання за 2017/2018 роки, то він становить 1,30, що вказує на збільшення показника, тобто позитивну динаміку. За період 2016/2017 роки ланцюговий темп зростання становить 1,86. Це вказує на позитивну динаміку. Ланцюговий темп зростання по фінансовому чиннику «строкові депозити юридичних осіб» за період 2018/2018 роки становить 3,49, що вказує на збільшення показника, тобто позитивну динаміку. Якщо розглядати ланцюговий темп зростання за 2017/2018 роки, то він становить 0,89, що вказує на зростання показника, тобто позитивну динаміку. За період 2016/2017 роки ланцюговий темп зростання становить 0,87. Це вказує на позитивну динаміку.

Ланцюговий темп зростання також показує динаміку збільшення поточних рахунків/рахунків до запитання юридичних осіб, та збільшення строкових депозитів юридичних осіб.

3. Темп приросту – характеризує відносну швидкість, тобто прискорення динаміки.

Базовий темп приросту[2,3,4]

$$\rho_{t/0} = \frac{Q_t - Q_0}{Q_0}(5)$$

Таблиця 4

Розрахункова значення досліджуваних фінансових показників

Поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб	Строкові депозити юридичних осіб
Базовий темп приросту	Базовий темп приросту
-0,30	1,71

Базовий темп приросту вказує на швидкість з якою розвивається показник. Коефіцієнт темпу приросту поточних рахунків/рахунків до запитання за досліджуваний період 2016-2019рр. становить -0,30. Коефіцієнт темпу приросту строкових депозитів юридичних осіб за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 1,71. Тому можемо спостерігати позитивну динаміку розвитку показника строкових депозитів, та негативну показника поточних рахунків/рахунків до запитання юридичних осіб.

Ланцюговий темп приросту[2,3,4]

$$\rho_{t/t-1} = \frac{Q_t - Q_{t-1}}{Q_{t-1}}(6)$$

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «поточні юридичні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб» за період 2018/2019 роки становить -0,71, що вказує на зменшення показника, тобто негативну динаміку. Якщо розглядати ланцюговий темп приросту за 2017/2018 роки, то він становить 0,30, що вказує на збільшення показника, тобто позитивну динаміку. За період 2016/2017 роки ланцюговий темп приросту становить 0,86. Це вказує на позитивну динаміку.

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «строкові депозити юридичних осіб» за період 2018/2018 роки становить 2,49, що вказує на збільшення показника, тобто позитивну динаміку. Якщо розглядати ланцюговий темп приросту за 2017/2018 роки, то він становить -0,11, що вказує на зменшення показника, тобто негативну динаміку. За період 2016/2017 роки ланцюговий темп приросту становить -0,13. Це вказує на негативну динаміку.

Ланцюгові темпи приросту детально описують швидкість розвитку показників протягом досліджуваного періоду.

Дослідження показало, що АТКБ “ПриватБанк” є прибутковим підприємством, яке розвивається. З наведених даних можна зробити висновок, Поточні рахунки/рахунки до запитання юридичних осіб щорічно зростають, а строкові депозити юридичних осіб – зменшуються, загалом показники роботи “ПриватБанку” є позитивними.

Перелік використаних джерел:

1. Головний сайт АТКБ “ПриватБанк”. URL: <https://privatbank.ua/>
2. Д.В. Дмитрів, О.Р. Дмитрів, Н.М. Гарматій, С.В. Гарматій Моделювання впливу прямих інвестицій в Україну на дохід населення. Матеріали міжнародної наукової конференції „Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України“ (до 175-ліття від дня народження). С.60-61. URL: [<http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/32874>]
3. Н.М. Гарматій Економіко-математичні методи в управлінні процесами реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності у галузі зв'язку. Тернопіль: ТзОВ "Видавництво Астон", 2013. 200с. URL: [<http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/27950>]
4. Рогатинський Р.М, Гарматій Н.М. Математичні методи ринкової економіки для спеціалістів кібернетиків: Навчальний посібник. Тернопіль: ТзОВ "Видавництво Астон". 2015. 200 с. URL: [<http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/29297>].

УДК 339.72

Крупка Андрій
кандидат економічних наук
старший викладач кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Andrii Krupka
Ph.D (Economics)
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

КРИПТОВАЛЮТИ – ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ CRYPTOCURRENCY – THREATS AND PROSPECTS OF FUNCTIONING

Науково-технічний прогрес сьогодні проникає в усі сфери діяльності суспільства. На рівні держави затверджуються нормативно-правові документи, що стосуються розвитку цифрової економіки та суспільства. В ділових і наукових колах обговорюються питання правового регулювання та безпеки сучасних напрямів розвитку економіки, оцінюється готовність країн до нових викликів в цій сфері.